

najeti nekatere hrvatske Srbe, da bi potem obračali pozornost do domačih razmer in pisali o zatiranji Srbov na Hrvaškem.

Rusija in Bolgarija. — Razni listi rastosili so neresnična poročila o razmerji Rusije napram Bolgariji. Pripovedovalo se je, da Rusija zahteva od Koburžana, da prestopi k pravoslavju, če hoče da ga pripozna, oziroma da hoče njegovega sina Borisa proklamirati za bodočega kneza bolgarskega. Tudi se je poročalo, da se namerava Arsena Batenberžana, sina prejšnjega kneza postaviti na prestol bolgarski. Vse to, da bi bili pogoji Rusije za sporazumljenje z Bolgarijo. Na vse to se je pa objavilo pojasnilo ruske vlade, ki natančno precizuje razmerje mej Bolgarsko in Rusko. Ruska vlada povdarja v pojasnilu, da Rusija sploh nima povoda se sporazumeti z bolgarskim narodom, ker bolgarski narod sploh ni nikdar prestal gojiti čutil iskrene ljubezni in hvaležnosti za ruski narod in za Rusijo. Zaradi tega se je tudi bolgarska deputacija v Peterburgu tako prijazno vsprejela. S sedanjo nelegalno bolgarsko vlado pa Rusija ne bo nikdar stopila v zvezo in dokler bo ta nelegalna vlada oficijelno zastopala bolgarsko državo, dotlej za Rusijo Bolgarska sploh ne eksistuje. Rusiji je zategadel nemogoče stopiti v kakršno si bodi zvezo s sedanjimi oficijelnimi zastopniki Bolgarske. Konečno dementuje nota vsa poročila glede Koburžana, njegovega sina Borisa in Arsena Batenberžana in povdarja da ruska vlada stoji strogo na temelji berlinskega dogovora, katerega izvedbo zahteva. Po tem dogovoru mora pa kneza voliti legalno sobranje in ga morajo velevlasti priznati. — Iz vsega tega je razvidno, da Rusija ne misli nikdar sedanjega kneza Ferdinanda priznati. Ugiba se že na vse strani, če odstopi knez Ferdinand in kdo bo voljen njegovim naslednikom. Bolgarsko vprašanje je sila zamotano.

Makedonija. — Ustaja traja dalje. Ustašem se ne godi najbolje. Prostovoljci bolgarski se vračajo iz Makedonije. Bolgarska vlada pa ne stori ničesar za ustaše, ker se preveč boji Turčije. Posebno knez hoče ohraniti dobre odnose s sultanom. Sploh se pa bolgarska vlada zato ne upa preveč vmešavati v makedonske razmere, ker se boji, da se ne bi zapletla v kako vojno. Zanimati za ustajo so se posebno začeli Grki, ki po časopisih pozivljejo evropske velevlasti in Turčijo, da naj podpirajo Grke in Albance v Makedoniji, in ti so edini jez proti panslavističnim težnjam. Bolgari pa, kakor naj-novejši dogodki kažejo, delajo pot do Carigrada. Grki se boje, da bode Makedonija zanje izgubljena in zato kličejo pod temi pretvezami na pomoč

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Javne seje dne 19. julija t. l. so se pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana udeležili nastopni zbornični svetniki: Ivan Baumgartner, Ivan Dogan, Oroslav Delenc, Janko Kersnik, Anton Klein, Franc Kollmann, Maks Krenner, Karol Luckmann, Jožef Rebek, Avgust Skaberne in Jernej Žitnik. Predsednik otvori sejo in imenuje overovateljema zapisnika današnje seje zbornična svetnika Iv. Baumgartnerja in Janko Kersnika.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Zbornični predsednik naznanja, da je došlo na zbornico nastopno pisanje. Nj. Prezvzišenosti bivšega gosp. trgovskega ministra grofa Wurmbanda: „Nj. c. in kr. apostoljsko Veličanstvo so me z najvišjim lastnoročnim pismom z dne 19. junija t. l. na mojo prošnjo blagovolili najmilostneje odpustiti kot trgovskega ministra. Ko se vsled te najmilostneje

odpustitve z današnjim dnem ločim iz svojega dose-danjega delovalnega kroga, štejem si v dolžnost, izreči čestiti trgovski in obrtniški zbornici svoje popolno priznanje in najtoplejo zahvalo za vredno podporo, katero sem v izvrševanju svojih intencij v pospešitev interesov trgovine in obrta, zmirom našel pri čestiti trgovski in obrtniški zbornici“. Zbornica sklene Nj. Prezvzišenosti bivšemu g. trgovinskemu ministru izreči najglobokejo zahvalo za krepko pospešitev od nje zastopanih interesov.

Zbornica vzame na znanje, da je Nj. Prezvzišenost gospod trgovinski minister odobril zbornični predlog, predložen s poročilom z dne 10. aprila t. l. in imenoval gosp. Ivana Baumgartnerja članom carinskega sveta in gosp. Jos. Kušarja namestnikom.

Odobre se nadalje naknadno nastopna poročila: a) Vsled odloka trgovskega ministerstva se je zbornica glede povračilnega prometa z žitom za mlenje obrnila na večje mline in na podlagi došlih odgovorov poročala na visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo. Na Kranjskem se je doslej le malo mlinov posluževalo povračilnega prometa, ker so kranjski mlini z ozirom na vozne razmere nasproti ogerskim mlinom na slabem in ker ti uživajo veliko ugodnejše refakcije tako glede tuje pšenice kakor glede izvozne moke. Vrh tega otežuje dobivanje tuje pšenice oziroma izvoza moke carinska manipulacija, ker so mlini izven Ljubljane prisiljeni pri uvozu žita in pri izvozu moke carinske uradnike iz Ljubljane v kraj podjetja pustiti priti, kar provzroča znatne stroške in uporabo tega prometa skoro onemogočuje. To se tiče uvoza žita in izvoza moke preko Ljubljane, neki trvdki izven Ljubljane pa se je za pošiljatve, ki gredo preko Pontabla na Laško, od c. kr. finančnega ravnateljstva dovolilo, da ondotni finančni organi zacarujejo blago. Na vprašanje, če so v zborničnem okraji mlini, ki delajo za izvoz, se je odgovorilo, da je na Kranjskem le omejeno število mlinov, ki delajo včasih za izvoz in uporabljajo povračilni promet. Uvoz iz Rumunije na Kranjsko ne ugaja in kranjski mlini so nakazani, ogersko pšenico mleti in če bi na Ogorskem nastala slaba letina, kakor v letih 1872. in 1873. bi morali zopet rusko pšenico preko Trsta dobivati in bi bili torej nakazani uporabljati povračilni promet, katerega nadaljni obstanek je v interesu mlinov. Glede drugega vprašanja se je v poročilu navelo, da se je zadnja leta izdelovanje mlinarskih pridelkov skrčilo. K tretjemu vprašanju se je pripomnilo, da se je izdelovanje skrčilo zaradi velike konkurence ogerskih mlinov. Glede nadaljevalnega vprašanja se je poudarjalo, da teh za mline žalostnih prikaznij nikakor ni provzročil povračilni promet in bi z odpravo tega izvoz moke opešal in bi bila konkurenca ogerskih mlinov v tuzemstvu še občutnejša. V smislu zakona z dne 26. decem. 1893., drž. zak. št. 193 in deželno-vladnega razglasa z dne 28. dec. 1894., št. 16.569, dež. zak. št. 3 iz l. 1895. je zbornica o podelitvi doneskov dopustil zidarski, tesarski in kamnoseški obrt poročila na c. kr. okr. glavarstva. Na okrajno glavarstvo v Ljubljani: Da je Matiji Koširju podeliti dopustilo za zidarski obrt za sodni okraj ljubljanske okolice, Janezu Vidoni-ju dopustilo za zidarski obrt v političnem okraji ljubljanske okolice za l. 1895. in 1896., Val. Grumu dopustilo za zidarski obrt za občino Vrhniko, Jerneju Štirnu dopustilo za tesarski obrt za sodni okraj ljubljanske okolice, Francu Komotarju dopustilo za zidarski obrt v okolici ljubljanski za najmanj 2 leti, Antonu Pajsarju dopustilo

za zidarski obrt za sodni okraj vrhniški in Francu Kogovšek u dopustilo za zidarski obrt v občinah Borovnica, Brezovica, Log, Dobrova, Studenec, Tomišelj, Preserje in Vrhnika. V jednom slučaju zbornica ni mogla priporočati podelitve dopustila, ker prositelj ni dokazal praktične zmožnosti pridobljene z najmanj 4letno uporabo pri zidarskem obrtu. V nekem drugem slučaju je zbornica poročala, da prositelj ne prosi za dopustilo, kakor je imata v mislih § 6. omenjenega zakona in napominani deželnovladni razglas, temveč za dopustilo za stavbenomojsterski obrt, za katerega pa priloge ne zadoščajo. Na okrajno glavarstvo v Litiji se je na prošnjo nekega tesarja poročalo, da zbornica ne more biti za podelitev dopustila, ker prositelj ni dokazal postavno zahtevane praktične zmožnosti. Na okrajno glavarstvo v Radovljici se je poročalo, da naj se Janezu Rakovcu podeli dopustilo za zidarski obrt za občine Ovsiše in Kropa in za kraje Log, Njivica, Rovte, Zgornja in Spolnja Besnica in da se naj Janezu Meziku za občino Jesenice podeljeno zidarsko dopustilo raztegne na celi sodni okraj kranjskogorski. C. kr. okrajnemu glavarstvu v Kočevji sta se predložili poročili, na podlagi katerih naj se Francu Stritarju in Alojziju Ferariju u podeli dopustilo v vršbo zidarskega obrta za sodna okraja velikolaški in ribniški. S poročili na c. kr. okrajno glavarstvo v Kranji se je zbornica izrekla, da naj se Martinu Berniku podeli dopustilo za tesarski obrt za občini Kranj in Stražišče in Rudolfu Jegliču za kamnoseški obrt za mestno občino Kranj. V poročilih na c. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku se je zbornica izrekla, da naj se Anastaziju Vetoraziju podeli dopustilo za kamnoseški obrt in Janezu Volčiniju za tesarski obrt za sodni okraj brdski. Na c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu se je poročalo v prošnjah za dopustila za zidarski in tesarski obrt, in se je zbornica izrekla za to, da naj se Jožefu Lekanu in Antonu Skerbetu podeli dopustilo za zidarski obrt za sodni okraj žužemperški, potem dopustilo za tesarski obrt Francu Jakliču za občine Brusnice, Šmihel-Stopiče in Št. Peter, Janezu Krevsu za občino Mirna peč, Janezu Avgustinu za občino Toplice, Alojziju Radin-u za sodni okraj trebanjski, Jožefu Lekanu za sodni okraj žužemperški. Ni pa mogla zbornica priporočati prošnje nekega prosilca iz novomeškega okraja, ker se ni dokazala praktična zmožnost, pridobljena z najmanj 4letno uporabo pri tesarskem obrtu.

c) V zmyslu zakona z dne 16. januarija 1895., držav. zak. št. 26, podana poročila glede razprodaje Alojzija Milavca iz Kočevja, Albina Achtschina in Iv. Grobelnika iz Ljubljane so se vzela na znanje.

d) C. kr. deželni vladi se je poročalo o prošnji tvrdke „Portland-Cementwerk Lengenfeld-Oberkrain Amman, Hartman & Beinkoffer“ za dovolitev ustanovitve delniške družbe pod tvrdko „Portland-Cement-Fabriks-Actiengesellschaft-Lengenfeld“, da ta tovarna za cement izdeluje portland-cement po načinu navadnem na Angleškem.

Surovina se dobiva iz krednih in glinastih plastij, ležečih v bližini tovarne. Tovarna izdeluje na leto okrog 800 vagonov cementa. Ker je misliti tudi na izvoz, namerava tvrdka tovarno razširiti. Cement se razpečava sedaj na Kranjskem in Primorskem, Koroškem, Štajerskem, južnem Ogerskem, po Bosni in Italiji. Kakor hitro se tovarna razširi in se bo moglo več v nji izdelovati, se bo mogel tudi vspešno vršiti izvoz preko Trsta na Grško, v Turčijo, Egipet in to tembolj, ker je izdelek po zagotovitvi strokov-

njakov izvrstne kakovosti. Ker predložena pravila odgovarjajo postavnim pogojem, priporoča zbornica prošnjo.

e) Vsled nekega vprašanja c. kr. okr. glavarstva v Radovljici se je poročalo, da je izdelovanje gredeš za volno v Ljubnem smatrati za hišno industrijo. Isto vrši namreč gospodar s člani svoje družine le nekaj mesecev v letu brez pomočnikov.

f) Prošnje J. B. iz Trnovega za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila v namen vršbe mearskega obrta, zbornica ni mogla priporočati, ker prositelj ni dokazal, da je vsaj 2 leti pri obrtu kot pomočnik delal.

g) Istotako zbornica ni mogla priporočati prošnje J. P. za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila za brivski obrt, ker se ni izkazal, da je vsled naredbe z dne 17. septembra 1883. drž. zak. št. 149 zahtevano dobo pri obrtu delal.

h) Priporočala pa je zbornica prošnjo M. K. za spregled doprinesbe sposobnega dokazila za krojaški obrt, ker je ta dokazal, da je 4 leta obrt samostojno vršil.

i) O prošnji J. Č. za dovolitev vršbe pekarije za domači kruh se je zbornica izrekla, da je prositeljica v § 14. zakona z dne 15. marca 1883., drž. zak. št. 33 zahtevani sposobnostni dokaz doprinesla in da naj se ji dovoli domači kruh peči.

III. Zbornični svetnik Oroslav Dolenc poroča v dopisu zbornice v Linci glede sklica enquete, ki naj bi se posvetovala o potrebnih reformah kupčijskega poizvedovanja in o obligatorični uvedbi poizvedovalnic pri trgovskih in obrtniških zbornicah. Zasebno poizvedovanje naj se s tem nikakor ne odstrani in poizvedovalnice pri zbornicah naj bi tudi pobirale navadne pristojbine za poizvedovanja, tako da bi bilo vsakemu posamezniku na prosto voljo dano, te ali one poizvedovalnice se posluževati. Odsek predlaga: Čestita zbornica naj v enakem smislu postopa kot zbornica v Linci. Prodlog se sprejme.

IV. Zbornični svetnik Meks Krenner poroča o dopisu zbornice na Dunaji glede § 24. zakona z dne 8. marca 1876., drž. zak. št. 26, zadevajoč kolkovanje menic in družih listin. Ta § ima določbo, da se, če iz menice ali kake druge v § 18. omenjene kupčijske listine in natančno razvidna okoliščina ali doba, od katere je pristojbinska dolžnost ali dopolnitev ali zvišanje pristojbine odvisna, vzame v odmero pristojbine, dokler stranka nasprotnega ne dokaže, ona okoliščina in ona doba, ki utemeljuje pristojbinsko dolžnost ali višjo izmero pristojbine. S to določbo zakona bi bili lahko v vsakem oziru zadovoljni, če bi se ta tako izvrševal, da bi se v danem slučaju stranki omogočilo zares doprinesiti dokazilo, o katerem govori ta § 24. Toda kakor se vidi, postopajo oblastva drugače in da je vsled tega ta § 24. zakona z dne 8. marca 1876. v veliko nevarnost kupčiji, posebno ker je visoko upravno sodišče v nekem še le pred kratkim objavljenem slučaju, ki se je pač le zaradi načelne važnosti razpravljal pred tem sodiščem, se izjavilo, da ne more pomoči proti temu postopanju finančnih oblastij. Neka dne 1. aprila 1887. izdana in dne 30. septembra 1887. zapala menica je imela na zadnji strani žiro in acquit. Menica je bila praviloma kolkovana po lestvici I. Čez leta se je ta menica v neki pravdi porabila za prilogo. Menica se je vsled tega pri pravnih aktih inrotulovala, jo je tem povodom dotična davkarija nacijonovala in zvišanje oziroma globo propisala. Davkarija se je opirala na § 24. in

vzela stvar tako, ker ni bil niti žiro niti acquit na menici datiran in ker iz te ni bilo razvidno, da se je žiro oziroma acquit tekom 6mesečne tekoče dobe dopisal, da se je to žirovanje oziroma acquitovanje po preteku 6 mesecev izvršilo, kar bi bilo povzročilo potrebo dopolnitve kolkovne pristojbine, vsled česar se je i za žiro i za acquit propisala ob enem z dopolnilno pristojbino tudi globa. Rekurzom se ni ugodilo in tudi upravno sodišče je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo. Dunajska zbornica se je obrnila na visoki ministerstvu za trgovino in finance s prošnjo, da bi se potrebno ukrenilo, da bi se § 24. omenjenega zakona v tem smislu premenil, da bi se moralo na vsak od stranke doprinesen dokaz ozirati in da bi finančna oblastva še le potem, ko se je ta dokaz dovršil, odločevala, če ima veljati ali ne. Ker bo pa premembo te postavne določbe najbrže še le po daljšem času moč doseči, in z ozirom na to, ker kakor je iz zgornje razlage razvidno in kakor je visoko upravno sodišče priznalo, § 24. prepušča finančnim oblastvom popolno svobodno presojo dokazov se je dunajska zbornica obrnila na imenovani ministerstvu z nadaljno prošnjo, da bi se naj delovalo na to, da finančna oblastva dobe iz višjega mesta navodilo, da v takih slučajih uslužneje postopajo s strankami in jim ne jemljejo mogočnosti, v § 24 omenjeni dokaz zares doprinesiti, ker če bi tako navodilo izdalo vis. c. kr. finančno ministerstvo, bi bila nevarnost, ki tiči za kupčijstvo v § 24. zakona z dne 8. marca 1876., oziroma v porabi tega zakona, odstranjena. Ker je ta prošnja utemeljena, predlaga odsek: Čestita zbornica naj se z enakima prošnjama obrne na visoki c. kr. ministerstvu za trgovino in finance. Zbornični svetnik Karol Luckmann podpira odsekov predlog in priporoča, da se sprejme še nastopni nasvet: Zbornica naj se obrne na vis. c. kr. ministerstvu za trgovino in finance s prošnjo, da se v krogih, kjer ni c. kr. davčnega urada, pooblaste c. kr. poštni uradi, da smejo prekolkovati iz inozemstva došle menice, nakaznice in čeke. V krajih, kjer imajo industriji promet z inozemstvom, kakor na Jesenicah, Javorniku, v Kropi, na Savi, v Kamnigoricah je to posebno potrebno. Industriji dobe v plačilo menice, nakaznice ali čeke in stranke predno jih morejo rabiti, morajo prej na menice potrebne kolke prilepiti in te davkariji obliterovati dati. To povzroča stroške in s tem se trati čas. Stranka ne more razpolagati s svoto in ima še izgubo pri obrestih. Kolek za čeke ali nakaznice znaša večkrat le 5 kr., tratenje časa in obresti pa povzročajo večkrat več goldinarjev škode, ne glede na to, da se z zneskom ne more razpolagati. Pri glasovanju se sprejmeta oba predloga.

V. Zbornični svetnik Janko Kersnik poroča o prošnji občega avstr. društva drožistov v Pragi za premembo, oziroma dopolnitev naredbe z dne 14. decembra 1894. drž. zak. št. 236, glede nove takse za zdravila za l. 1895. Obče avstrijsko društvo drožistov v Pragi vidi v naredbi, po kateri ima v tej taksi za zdravila razvidno podrobni popis oficijalnih zdravil biti za navodilo v izvršitvi naredb visokih ministerstev za notranje stvari in za trgovino z dne 17. septembra 1883., drž. zak. št. 152, in z dne 17. junja 1886., drž. zak. št. 97, veliko oškodbo interesov drožistov, materijalistov in trgovcev z barvenim blagom. Ne le, da se je že vsled ravno omenjenih ministerskih naredb z dne 17. septembra 1883. in 17. junja 1886. splošna prodaja dišav in kemiških izdelkov močno omejila in da ljudstvu, posebno na deželi ni mogoče

več cenениh in poprej lahko pristopnih in najnavadnejih zdravilnih pripomočkov dobiti, se je z novo ministersko naredbo z dne 14. decembra 1894., drž. zak. št. 236, položaj drožistov in materijalistov še zelo poslabšal, ker nova taksa za zdravila, ne glede na to, da hip prejšnjih dveh ministerskih naredb ni odstranila, uvršča v izključno prodajno pravico lekarnarjev tudi take dišave in kemičke izdelke, katere so celo na podlagi prejšnjih naredb drožisti in materijalisti smeli svobodno prodajati.

V interesu drožistov in materijalistov, te sedaj v Avstriji močno zastopane vrste trgovskega stanu, ki je nastal vsled resnične potrebe mej ljudstvom kateri trgovski stan je po številu, plačevanju davka in morebiti tudi po izobrazbi skoro jednak lekarnarjem in iz blagohotnega ozira na ljudstva, v katerega interesu je, da navadna zdravila, dobro se obnesla domača in vžitna sredstva, obrtne predmete itd. hitro in ceno lahko kupi, se je obče avstrijsko društvo drožistov v Pragi obrnilo na vis. c. kr. ministerstvo za notranje stvari za premembo, oziroma dopolnitev imenovane naredbe v rečenem smislu in je prosilo zbornico, da isto stori. Odseku se vidi ta prošnja utemeljena in predlaga: Čestita zbornica naj se z enako prošnjo obrne na vis. c. kr. ministerstvo za notranje stvari. — Predlogu se pritrdi.

VI Zbornični tajnik poroča o tarifi mezdam za opravila, katera je opravljati pri carinski manipulaciji pri c. kr. glavnem carinskem uradu na južnem kolodvoru v Ljubljani. Za nalaganje blaga iz carinskega skladišča na vozove ali odlaganje z vozov v carinsko skladišče, potem za dela v uradnih skladiščih ali na zagrajenem kolodvorskem prostoru v namen dohodarstvenega preiskanja ali pregledanja blaga znaša mezda za 100 kg: 1.) Pri uvozu: a) v obče 5 kr., b) za žito, za staro, zlomljeno in surovo železo, železne odpadke, potem za kože, slamo, kosti, carine proste prsti, kamene težke 5000 kg in čez 2 kr. 2.) Pri izvozu: a) če se blago zvaga ali zapečati 4 kr., b) če se ne zvaga in ne zapečati, potem za močnate in železne izdelke v prometu v namen požlahtnenja 2 kr. 3.) Za vse drugo blago v tuzemskem prometu 3 kr. 4.) Poštne pošiljatve: Za vsak zavoj, ki pride v carinsko postopanje 2 kr. 5.) Za zapletenje tovornih kosov s preskrbitvijo vrvice vred, pri teži 1—50 kg za kos 6 kr., od 50—150 kg 10 kr. in čez 150 kg 15 kr. 6.) Za prevrtanje in zapletenje tovornih kosov v namen naprave zaklepa brez preskrbitve vrvice za vsak kos 2 kr. 7.) Za vsako tehtanje, katero želi stranka všteti naložitev in odložitev 4 kr. Odsek predlaga v tem smislu poročati na c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani. — Predlogu se pritrdi.

(Konec sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Kavčukov lak za gumijeve čevlje se napravi iz 700 gramov kavčuka, $1\frac{1}{8}$ kilograma smrekove smole, 25 kg terpentina in 200 g kostnega olja. Najprej se razbela kavčuk s terpentinovim oljem, in v tej raztopini se raztopi smola in primeša potem kostnega oglja.

Prometejeva ali titanova kovina je zmes iz 60 % bakra, 38 % cinka, 2 % aluminija in je jako uporna. Da pri vlišanju ne oksiduje, se pridene malo natrija.

Bele rokovice iz jelenovine se opero v vodi kot platno. Bati se ni, če se izožijo, ker se lahko raztegnejo, kadar se posuše. Z drgnenjem v rokah in z valjanjem v perilu se zopet zmeče, če so bile morda trde postale.

sreče, ki jih je bila zadela velikonočno nedeljo. Posebno tiste pokrajine, katerih potres ni hudo zadel, naj podpirajo našo družbo.

Podpiranje družbe sv. Cirila in Metoda bodi nekaka vseslovenska zadeva in glede te družbe naj nas ne ločijo nobeni strankarski prepri. Pomisliti tudi moramo, kakšno veselje bi zavladalo v nemškem taboru, ko bi ta družba propala. S tem bi se osramotili pred svetom. Mi vemo, da noben Slovenec ne želi te sramote, za to smo prepričani, da bodo nadalje vsi Slovenci po svojih močeh donašali na žrtvenik družbe, da bode mnoga vršiti svojo nalogo v prid veri katoliški in narodnosti slovenski, katero si je zastavila.

Politični pregled.

Nejedinost protisemitov. — Mej dunajskimi protisemiti vlada največja nesloga. To se je videlo na shodu, ko so ga imeli dne 7. t. m. Mej krščanskimi socialisti in nemškimi nacionalci je bil nastal velik razpor. Več nemških nacionalcev vrgli so iz dvorane. Neki Čeh je hotel govoriti v češčini, pa mu ni pustil dr. Lueger, češ, da je v Avstriji uradni jezik nemški. Te besede Luegerjeve naj si posebno zapomnijo tisti, ki pričakujejo, da pridejo za Slované v Avstriji boljši časi, ako pridejo krščanski socialisti do večje veljave. Če so nemški liberalci nas topli s šibami, bi nas krščanski socialisti s škorpionji, ko bi imeli moč.

Politična pravica uradnika. — Minister notranjih stvari Kielmausegg je izdal nekako navodilo za uradnike glede njih postopanja v javnem življenju. Prepovedal je uradnikom udeleževati se vsacih agitacij ob volitvah. Svojih zadev ne smejo razpravljati na javnih shodih, tudi peticij ne smejo vlagati do vlade potom državnega zbora, temveč le potom predpostavljenih oblastev. S tem ukazom se politične pravice uradnikom jako omejujejo. Posebno bode ta ukaz neugoden za tistega uradnika, ki bi hotel kandidovati za kak javni zastop.

Shod nemadjarških narodnostij. — V Budimpešti je bil te dni shod nemadjarških narodnostij. Zastopani so na shodu bili Rumuni, Slovaki in Srbi. Shod se je izrekel proti temu, da Ogerska velja za madjarsko državo, dočim Madjari niti večine nimajo. Narodnostni zakon ni povse pravičen nemadjarškim narodnostim in je želeli, da se premeni. Dokler je pa v veljavi, naj se pa izpolnuje. Shod se je izrekel za društveno in zborovalno svobodo, za odpravo porotnih sodišč ali njih premeščanje v kraje, kjer bodo mogla poslovati brez tolmača. Nadalje so se izrekli zborovalci za občno, jednako in tajno volilno pravico. Sklenili so težnje Slovakov, Rumunov in Srbov sporočiti v posebni spomenici cesarju. Ogerski vladi ta shod ni bil nič prav po volji, a prepovedati se ga ni prav upala. Pač pa je najela nekaj Srbov, da so po časopisih protestovali proti njegovim sklepom. Seveda za denar se pač povsod dobi nekaj renegatov za tak protest. Nemci se shoda niso udeležili, ker ne marajo složno postopati s Slovani.

Ljudska stranka na Ogerskem baje namerava začeti hudo borbo proti cerkvenopolitičnim zakonom. Njeno glasilo pravi, da se bodo borili tudi, ko bi škofje opominjali k prijenljivosti. Vlada se pa baje ne boji dosti tega boja. Prepričana je, da bode ponehal, ko bodete le še nerešeni cerkvenopolitični predlogi vsprejeti v gospodski zbornici. To se bode pa gotovo zgodilo, ker bode cesar jeseni zopet imenoval več novih liberalnih članov gospodske zbornice.

Zmaga Košutovcev. — V Komornu na Ogerskem so te dni zmagali Košutovci a ne na volišči, temveč v gledališči. Neki komik je pel veleizdajski Košutov kuplet in žel burno pohvalo. Policija je zaradi tega šla na oder in zahtevala, da

se konča igranje in ljudje gredo iz gledališča. Občinstvo je jelo rogoviliti in ropotati z nogami. Nekateri so pali s palicami na policijo, ki je morala bežati iz gledališča. Igra se je potem nadaljevala.

Makedonija. — Vstaja v Makedoniji gre h koncu. Vstaši so opehali Večina voditeljev, deloma iz Bolgarije, deloma iz Rusije došlih prostovoljcev se je vrnilo, ker so uvideli, da nič ne opravijo. Narod sam brez podpore od zunaj ne more ničesar storiti. Da niso v Bolgariji sami ravno sedaj tako zamotane razmere, bi ta že bolj pomogla vstašem, tako ima pa doma preveč opraviti in sama bolgarska vlada se boji resnega konflikta s Turčijo, če bi podpirala vstajo. V vsem pa sloni ta vstaja na neveliki zadovoljnosti, ki bi se z lahka odpravila. Bolgarski ministerski predsednik Stojlov je nasvetoval turški vladi v namen, da bo zopet mir v Makedoniji, da naj se odpravi zakup pobiranja desetine, napravi naj se zemljiščni davek, katerega naj pobira vlada sama. Največja nezadovoljnost je namreč proti zakupnikom desetine. Policijska oblast naj se prepusti posameznim občinam, v katerih vsaki se naj nekaternikom dovoli nositi orožje. Uvede naj se samouprava vsaj pri občinskih uradih. Zastopani morajo biti pri tem po razmerju njih števila vse v Makedoniji bivajoče narodnosti, Grki, Srbi, Bolgari, Rumunci in Abanezi, da bi torej tudi v tem oziru ne bilo političnih in narodnostnih nevoščljivostij.

Kuba. — Tekom prihodnjih 14 dni si bode Španija svojo vojno moč na otoku Kuba zdatno pomnožila. V posameznih oddelkih odidejo namreč na otok večje čete vojakov v pomoč že tam bivajoči vojaški posadki nasproti vstašem, katerih ni z lahka vgnati. Vsa oborožena moč na otoku bo potem štela 76 000 mož, in sicer 59 000 pešcev, 3870 konjnikov, 1860 topničarjev, 1420 mož ženijev in 2700 mornarjev. Všteti pa tu še niso častniki. Verjetno je, da taka vojska stane lepe denarje. Španija si pač ni nikoli mislila, da bo treba takih žrtev za vstaški ameriški otok Kuba. Kdo bi rekel, da je zmaga Španije s tako vojno močjo gotova, a kdo ve kak bode v resnici konec.

Kitajsko. — Kaj žalostna poročila za krščanske misijone na kitajskem prišla so zadnji čas od tam. Kitajci so napali krščanske evropske misijonarje, jih deset pobili in jim opustošili njih bivališča. Kitajski uradniki in še celo vojaštvo se pri tem divjem činu ni postavilo na stran Evropejcev in ni svojih ljudij odgovarjalo od tacihi grozovitostij, temveč so jim še celo prigovarjali, da naj le padejo po Evropejcih. Celotno vojaštvo, ki je bilo od vlade poslano na lice mesta v varstvo Evropejcev, je te napalo in jim vse opustošilo. Angleška vlada sedaj odločno zahteva, da Kitajska te uradnike in vojake ostro kaznuje in sploh preti, da bo s silo posegla vmes, če se bodo enaki dogodki dogajali in se tujcev ne bode puščalo pri miru.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Konec.)

VII. Zbornični svetnik Karol Luckmann poroča o vlogi zbornice v Černovicah, ki je pri visokem c. kr. trgovskem ministerstvu prosila, da bi se železniške tovarne tarife vzlasti izvozne tarife napravljale z najmanj veljavno dobo jednega leta. Odsek nasvetuje z jednako vlogo obrniti se na visoko c. kr. trgovsko ministerstvo. — Nasvetu se pritrdi.

VIII. Zbornični tajnik Iv. Baumgartner poroča o vlogi zbornice v Ljubljani, ki se je obrnila na vis. c. kr. trgovsko ministerstvo s prošnjo, da bi visokoisto primernim načinom na to vplivalo, da bi se carine prosto uvažanje v inozemstvu zgrajenih morskikh

ladij zabranilo s primerne premembo § 1, carinskega in monopolskega reda, oziroma da bi se isti potrebam industrije primerjenje tolmačil in da bi se sploh interesi domače industrije — tako posebno tudi z ojsrejo vršitvijo zakona z dne 30. marca 1873. državni zakon št. 51 — pri gradnji ladij, katere je še v prihodnje oddati, odločneje varovali, kakor je bilo to doslej. Odsek smatra prošnjo za utemeljeno in nasvetuje: Zbornica naj podpira prošnjo zbornice v Ljubnem. — Nasvetu se pritrdi.

IX. a) Zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča o prošnji občine Spodnja Idrija za pomnožitev doslej obstoječih štirih semnjev za dva živinska semnja v dan 17. marca in 2. junija vsakega leta. Pomnožitvi ugovarjajo sejmske občine Škofja Loka, Žiri in Rovte. Ker doslej v mestu Idrije in v sosednjih občinah obstoječi semnji zadoščajo zahtevam in prošnja z narodno-gospodarskega stališča ni utemeljena, pridružuje se odsek mnenju okrajnega glavarstva in nasvetuje: Zbornica naj se izreče proti pomnožitvi semnjev v Spodnji Idriji. — Predlog se sprejme.

b) Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča o prošnji srenjskega odbora na Studenci pri Blokah za dovolitev treh živinskih semnjev na Studenci. Sejmska občina ribniška ugovarja tej dovolitvi živinskih semnjev, ker bi ti z onimi v Ribnici kolidovali. Tudi okrajno glavarstvo ne priporoča dovolitve semnjev na Studenci. Ker v občini Bloke, potem v Loži, Grahovem, Žerovnici in Cirknici obstoječi semnji za okolico zadoščajo in z narodno-gospodarskega stališča pomnožitev ni utemeljena, predlaga odsek: Zbornica naj se v svojem poročilu na c. kr. deželno vlado izreče proti dovolitvi semnjev. — Predlog se sprejme.

c) Zbornični svetnik Jož. Rebek poroča o prošnji vasij Videm in Podstruga za dovolitev štirih, oziroma dveh letnih in živinskih semnjev tik kolodvora Dobropolje. Ustanovitvi teh semnjev ugovarjata občini Krka in Višnjagora, ker bi zaprošeni semnji škodovali njihovim. Občine Sodražica, Ribnica in Gora so proti semnjem iz razloga, ker so v občini Videm že štirje semnji in bi ti vsled pomnožitve trpeli. Odseku se prošnja ne vidi utemeljena, ker dosedanji semnji popolnoma zadoščajo in če je prostor v bližini kolodvora prikladnejši za semnje kot oni v Zdenski vasi, se semnji lahko premeste. Ker prošnja z narodno-gospodarskega stališča ni utemeljena, se odsek pridružuje mnenju c. kr. okr. glavarstva in predlaga: Zbornica naj se izreče proti dovolitvi semnjev v Podstrugi. — Predlog se sprejme.

X. Zbornični svetnik Karol Luckmann poroča o zadnji seji državnega železniškega sveta. Pri razgovoru o naknadni premembi poletnega voznega reda je poročevalec imenom prebivalcev mesta Ljubljane izrekel glavnemu ravnateljstvu najtoplejo zahvalo za dobrohotno in krepko podporo, katero je to naklonilo v veliki nesreči, ki je zadela Ljubljano in še dostavil prošnjo, da naj bi se takozvani potresni vlak pustil v prometu do pozne jeseni in raztegnil do Jesenic. Prometni ravnatelj je zagotovil, da ostane ta vlak toliko časa v prometu, kakor dolgo bo potreba; glede podaljšanja do Jesenic se bodo pa vršila poizvedovanja. Glede nove osobne tarife na c. kr. avstrijskih državnih železnicah sprejel se je nastopni odsek predlog: „Državni železniški svet odobruje od vlade predloženi prenapredbeni načrt osobne tarife pač iz namena na le zmerno zvišanje sploh, dalje napravo mirijameterskih pasem in obdržanje dosedanjih cen

prve pasme do 10 km, ne more pa odobravati sicer predlaganih tarifnih jednot, ker zvišanje za posamezne razrede ni primerno in je v III. razredu najobčutnejše in preveliko. Državni železniški svet priporoča vladi, da se severovzhodni železnici in državnoželezniški družbi dovoljene osobne tarife pri državnih železnicah ne prekoračijo, pri tem naj se zboljšanje razmerja II. in III. razreda skrbno preudari, ob enem pa se naj, toda čez največ 150 kg, dovoli zdatno znižanje tarifnih jednot vseh treh razredov, da se promet v daljavo resno olajša; konečno se izreka državni železniški svet proti temu, da bi se uporabljal za promet z blagom veljavni kilometroski kazalec tudi na osobni promet.“ Potem se je sprejel od poročevalca v maju 1894. stavljeni predlog glede uporabe voznega nakladnega postavka za težo, ki se je res naložila, za slučaj, če železnice dado vozove, ki so tako narejeni, da z blagom, ki se ne da zapreti, onemogočujejo uporabo nakladne teže. V podobor za eventualno predposvetovanje načrta nove tarifa za blago so se volili gg.; Helm, Kocourek, Mauthner, Popper in poročevalec, ki še pripominja, da se bode nova nekaj zvišana osobna tarifa s 1. septembrom uvela. Zbornični predsednik se imenom zbornice najiskreneje zahvali poročevalcu za toplo zastopanje interesov v državnem železniškem svetu in ga prosi, da mu naj je kakor doslej še nadalje stvar pri srcu. Zbornica temu pritrdi z dobroklici.

XI. Zbornični tajnik poroča o dopisu g. c. kr. dež. predsednika, ki zbornico prosi, naj voli 16 članov, ki naj bi v izvršitvi zakona z dne 6. julija 1895, drž. zak. št. 94 glede dovolitve podpor iz državnih sredstev povodom potresa, kot zastopniki v svetovalstvu s posvetovalnim glasom, s svojim krajevnim in sobnim znanjem sodelovali pri rešitvi prošenj za podporo in posojila. Poročevalec predlaga: I. Ivana Baumgartnerja in Frana Kollmanna v svetovalstvo za oddajo posojil in podpor v namen poprave poškodovanih poslopij v Ljubljani; II. Oroslava Dolenca in Janko Kersnika v svetovalstvo za oddajo posojil in podpor v namen poprave poškodovanih poslopij izven Ljubljane; III. Ivana Perdana in Avgusta Skaberneta v svetovalstvo za dovolitev ponapredščin in podpor trgovcem in obrtnikom, ki so postali pomoči potrebni. Ker so predlaganci izjavili, da sprejmo mandate, se je predlog sprejel.

XI. Zbornični svetnik Avgust Skaberne govori o voznem redu na dolenjskih železnicah in omenja hib, ki se pojavljajo posebno s tem, da morajo potniki na glavni progi Ljubljana-Novomesto-Straža ob vožnji v Ljubljano ali v Novomesto na postaji v Grosupljem se presedati, kar potnikom na stranski progi Grosupljem-Kočevje ni treba. Osobni promet na glavni progi Ljubljana-Novomesto je precej znaten in želja prebivalstva je opravičena, da se presedanju v Grosupljem izogne in da se uvede direktna zveza vlaka, ki se da, če ne drugače tudi z uvedbo direktnih vozov napraviti. Predlaga torej: Čestita zbornica naj se obrne na c. kr. glavno ravnat. avstr. drž. železnic in naj prosi za odstranitev hib. Zbornični svetnik Luckmann pripominja, da se mora obrat železnic ekonomično voditi in da so bili najbrže le finančni razlogi, ki obratnemu ravnateljstvu doslej niso omogočili odstraniti hib, katerih je omenjal gospod predgovornik. Vendar je pa za to, da se stvar zopet sproži in podpira predlog. Pri zborovanju se je predlog sprejel.